

NOVI SLOV. ŠTAJERC

IZ NARODA ZA NAROD.

„Novi Slovenski Štajerc“ izhaja vsakega 10., 20. in 30. v mesecu. — Naročnina za celo leto 2 K, za pol leta 1 K, za četrť leta 50 vin; plačuje se naprej. — Posamezna šteť 6 v. Oznanila po dogovoru. Denar in reklamacije se pošiljajo na: Upravništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani. Dopisi pa na: Uredništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani.

Živel oče slovenskega posojilništva!

Tako odmeva pó slovenskih listih, ki priznavajo požrtvovalnim možem brez zadržka njih zasluge, ko slavi tiho in skromno Mihael Vošnjak sedemdesetletnico svojega življenja.

Lepa vrsta let je to, tem lepša za Mihaela Vošnjaka, ker lahko mirno in z veseljem gleda na prežito dobo nazaj ter polaga račun svojemu slovenskemu narodu.

Ni naša naloga in tudi ne namen, oceniti slavljenčevo delovanje v podrobnem ter opisovati njegovo življenje. Podati hočemo kot slovenski ljudski list le nekatere glavne podatke, a že iz teh razvidi lahko vsakdo, da je Vošnjak mislil in delal, kakor zahteva slovenski pesnik:

„Živeti vrli mož ne sme za se;
Iz sreče drugih, sreča njemu klije.“

Rojen leta 1837 kot sin usnjarja v Šoštanju, je preživel v domačem kraju svoja detinska leta, srednjo šolo, realko in visoko šolo — tehniko pa je študiral v Gradcu in na Dunaju. Vstopil je v službo pri Južni železnici ter se odlikoval po svojem znanju, točnosti in vestnosti pri zgradbi železnice Ljubljana-Trst in pozneje kot postajenačelnik v Wörglu, Zidanem mostu, Pragerskem, Mürzzuschlagu in Zagrebu.

Leta 1879 je zapustil službo ter se posvetil delu za slovensko ljudstvo. S tem se začelja cela vrsta uspehov za slovensko spodnještajersko prebivalstvo posebej še takrat, ko je bil v celjskem okraju izvoljen za deželnega in državnega poslanca.

Mihael Vošnjak je ustanovil leta 1887 društvo »Dijaška kuhinja«. Kdor ve, kako hudo in bridko je trpeti glad, a vendar hrepeneti po šolski naobrazbi, ta bo vedel ceniti dobrote tega društva, ki priskrbuje ubožnim slovenskim kmetskim mladeničem vsaj primeren obed. Koliko kmetskih staršev bi moralo vzeti svoje ukaželjne sinove domov, ako bi dijaške kuhinje ne pomagale.

Kot poslanec je izposloval Vošnjak posebej slovenske vknjižbe pri zemljiških knjigah. To je najimennitnejši korak v dosego naših zahtev, da smo jednako-pravni, da dosežemo z odločnostjo in vstrajnostjo naš cilj, da mora znati na slovenski zemlji vsak uradnik pisati in govoriti pravilno slovenski. Posebej se je

Vošnjak zanimal za železnice na Spodnještajerskem ter ima nepozabne zasluge za savinsko železnico ter za železnico v Slatino. Ko je bil Vošnjak državni poslanec, smo dobili tudi slovensko-nemško gimnazijo v Celju. Ne bomo ponavljali koliko bojev, truda in dela je dalo slovenskim poslancem, posebej pa Vošnjaku to vprašanje, saj je to še dobro znano iz prejšnjih let. Iskreno želimo pri tej točki le, da bi se vsi sedanji poslanci zavedali velikanskega pomena našega šolstva ter v tem delovali složno z vso odločnostjo.

V svojem delu kot poslanec pa Vošnjak ni zamudil dela doma, in to delo mu je prineslo častno ime: *oče slovenskega posojilništva*.

Lepo in veselo je bilo, ko je postal leta 1848 slovenski kmet na svoji zemlji sam svoj gospod in še sedaj pojejo naši ljudje veselo pesen osvobojenja od desetine in robote, sploh tujega gospodstva, ko pravijo:

„Prišel je zlati čas
Jarem ne žuli nas itd.“

Toda zlati čas je pač prinesel to dobro, da so bili kmetje prosti, prinesel je prepričanje, da smo vsi državljani jednako-pravni, da imamo vsi ene in iste postave in da ni nič boljši ter pred postavo nič več oni, ki ga je rodila plemenitaška mati v tančicah in svilenih blazinah, kakor oni, ki ga je položila uborna kmetska mati na priprosto slamnato posteljo, ta zlati čas pa posebno nam Slovencem ni prinesel gospodarske neodvisnosti. Iz odvisnosti od grajščaka je bilo ljudstvo prosto, odkupiti se je moralo deloma samo, a ravno radi tega je prišlo v gospodarsko odvisnost od nemških meščanov. Ti so imeli denar in ga posojali ter pobirali 8, 10, 12 in celo več odstotkov obresti, poleg pa še vino, zelje, krompir, špeh in drugo »za dobroto«. Nemške hranilnice so pobirale tudi neprimerno visoke obresti. To so bili zlati časi za nemške meščanske oderuhe, a bridki in težki časi za vsakega kmeta, ki je zabredel v nesrečo ter moral iskati denarne pomoči. Ta žalostni položaj je uvidel Mihael Vošnjak in njegovi prijatelji in z železno vnemo so se lotili snovanja slovenskih posojilnic na podlagi pravil, ki jih je za naše razmere napravil Mihael Vošnjak. Kako velik napredek imamo Slovenci izkazati pri posojilništvu, kaže dejstvo, da je bilo na vsem Slovenskem pred Vošnjakovim nastopom 7 denarnih zavodov, a sedaj imamo

Priporočajte, naročajte in širite „Novi Slov. Štajerc“!

približno 500 posojilnic in nad 200 drugih zadrug. Glavno zaslugo ima pri tem vsekakor Mihael Vošnjak. Dobro pa je videl slavljeneec naprej, da je treba posojilnice združiti, zato je leta 1883 ustanovil »Zvezo slovenskih posojilnic« ter leta 1905 času in zakonom primerno prenovil in preosnoval v »Zadružno zvezo v Celju«. Obema načeluje Vošnjak do današnjega dne. V posojilništvu smo Slovenci pred mnogimi drugimi avstrijskimi narodi in čeravno nismo velik narod, znašajo hranilne vloge pri nas vendar nad 100 milijonov. Gotovo, nepobitno je, da so slovenske posojilnice rešile še tisoče in tisoče kmetov iz rok oderuhov. Samo zasluge na tem polju bi bile dovolj, da se spominjamo Mihaela Vošnjaka ob njegovi sedemdesetletnici, saj so on njegovi učenci rodoljubi osebni neodvisnosti slovenskega kmetijskega ljudstva ter slovenskega naroda sploh pridžali in položili najtrdnjši temelj za gospodarsko narodno neodvisnost in s tem tudi za naš napredek, zato pa kličemo slavljenceu Mihaelu Vošnjaku:

Živel oče slovenskega posojilništva, živeli vsi rodoljubi, ki so ga posnemali!

Za uboge Haložane.

Znano je, kako velike nesreče so zaporedoma zadele Haložane in vse tiste kmetijske posestnike, ki imajo svoje vinograde v Halozah. Za vse te obupajoče ljudi je trebalo izdatne pomoči, trebalo je poslanca, ki razume težave in hoče po svojih najboljših močeh odpomagati. In hvala Bogu, izbral si je ptujski okraj može dr. Ploja in dr. Jurtelo, ki premišljeno, složno in požrtvovalno delujeta za svoje volilce brez hruma in vrišča pa tudi brez velikih obljub po shodih. Že večkrat smo imeli priložnost poročati o delovanju in prizadevanju naših poslancev sploh in dr. Ploja ter dr. Jurtela posebej. Danes smo zopet v stanu poročati nekaj o uspehih.

Ravno te dni se je v finančnem odseku štajerskega deželnega zbora sklenilo kljub neugodnemu stanju deželnih denarnih razmer, da dobijo vinogradniki v Halozah z ozirom na velike vremenske nezgode: toča, pozeba itd. pred vsem za prihodnje leto poceni modro galico. V to svrhu se je dovolilo 10.000 K. Galica bo se dajala prihodnje leto vsem vinogradnikom v Halozah za približno **30 h ali 15 kr. kilogram** in sicer velja to samo za revne kmetijske posestnike. To je prvi uspeh delovanja za pomoč res potrebnim. Prepričani smo, da bo naše ljudstvo z veseljem vzelo to na znanje.

Drug uspeh pa je ta, da se je za pletarsko šolo pri Sv. Barbari v Halozah vsled prizadevanja dr. Ploja zvišal donesek od 100 na 300 K.

Dandanes je težko prislužiti kak krajcar, a ravno v tej šoli si zasluži mladina pri Sv. Barbari v Halozah marsikak groš, ki pač ravno v takih hudih časih kakor so za Haloze sedaj posebno dobro pride.

Poročali smo že, da si je poslanec dr. Ploj ogle dal sam škodo po toči prizadetih občin v ormoški okolici in v Halozah. Sklenil je pomagati tudi sam, kolikor je mogoče. Malokateri bralec ve, da so državni poslanci na Dunaju lepo sklenili, da dobivajo tudi za ta čas, ko niso na Dunaju plačo kot poslanci po 20 K

na dan. Poslanec dr. Ploj pa je zastopal mnenje, da državni poslanci smejo vzeti plačo le tedaj, ko res na Dunaju svoje volilce zastopajo, kajti te plače gredo tudi iz davka in torej iz žepov volilcev. Za svoje mnenje ni našel poslušnih ušes pri večini državnih poslancev, zato pokloni on sam najrevnejšim in najpotebnejšim v svojem volilnem okraju diete ali poslansko plačo, ki jo dobi ta dva meseca, ko državni zbor ne zboruje. To znaša tudi okrog 1200 K. Mislimo, da je to lep vzgled, kako postopa in se naj briga poslanec za blagor svojih volilcev. Pač nepotrebno se nam zdi povdarjati, da zaslužijo **taki moške popolno zaupanje svojih volilcev**, ki znajo pošteno ceniti njihov trud in delo.

Kratka zgodovina slovenskega naroda.

(Pavel Poljanec.)

(Dalje.)

Kako so se začele križarske vojske?

Ljudstvo je bilo krog leta 1000 zelo pobožno. Takrat se je sploh mislilo, da bo kmalu konec sveta in sodni dan. V tej dobi je oživela zopet navada, hoditi na *božja pota*. Daleč je hodilo ljudstvo, najrajši v Rim (v Romo), zato se imenuje hoja na božjo pot *romanje*. Za najsvetejšo božjo pot pa je veljalo romanje v Sveto deželo, kamor je hodilo tudi mnogo Slovencev po kopnem in po morju.

V 11. stoletju pa so osvojili Palestino Turki, zagrizeni sovražniki krščanstva, ki so delali romarjem vse možne zapreke. Leta 1057 so pobili v Palestini nekaj stotin slovenskih romarjev. Nazadnje so Turki romanje sploh prepovedali, skrunili so svete kraje, izganjali in morili kristjane.

Po vsej Evropi se je takrat raznesel glas, v kakšnih stiskah da žive kristjani v Palestini, kako nečloveško gospodarijo Turki po tej deželi. Papeži so začeli klicati v boj, na obrambo. Tako so se začele križarske vojske, ki so trajale skoro dvesto let (od l. 1095 do l. 1291). Vojščaki, ki so hodili na Jutrovo v boj zoper Turke, so si pripenjali na desne rame križe iz rdečega sukna in so se imenovali zaradi tega *križarji*.

Koristi križarskih vojsk.

Križarske vojske niso imele dobrih uspehov. Turki so še ovladali Palestino, kristjani pa so zgubili več stotisočin bojevnikov.

A vendar so nam križarske vojske mnogo koristile.

Zdaj se je razvilo *vitezstvo* z mnogimi lepimi navadami. Plemenitaši, ki so se že od nekdaj radi pretepali med seboj, so začeli služiti sveti stvari s svojim orožjem in niso preganjali odsihdob tako neusmiljeno nižjega domačega ljudstva.

Tudi *mestom* so mnogo koristile križarske vojske. Mesta poprej niso imela pravice in svoboščin. Meščani so bili podložniki grajščakov in škofov in opatov ravno tako kakor kmetje po vaseh. Za križarskih vojsk so pa meščani obogateli, ker je oživela obrtnija in trgovina in so si nakupili raznih pravic.

Odsihdob so se lahko razvijala mesta.

Križarske vojske so olajšale tudi *kmetom* težko stanje. Na papeževo besedo je moral spustiti grajščak

vsakega kmeta, ki je šel na Jutrovo kot križar. Kmetje so zato radi hodili na vojske, saj življenje doma ni bilo nič boljše ko na vojski. Če so se povrnili kdaj v domovino, so dobili popolno svobodo, ki jo je zagotovil papež. Doma je začelo primanjkovati delavcev, zato so morali grajščaki bolj milo ravnati s kmeti, drugače bi jim zbežalo vse na vojsko.

Ljudstvo je odhajalo tudi v mesta, kjer je dobivalo svobodo in si služilo kruha kot delavstvo ali obrtništvo.

Odsihdob je hiralo grajščinstvo vedno bolj in bolj, *meščanstvo* pa se je *dvigalo*. Cesarji in papeži so zgubliali svojo moč, ki so jo imeli za križarskih vojsk.

Začetek naše vladarske hiše. Rudolf in Premisel Otokar.

Leta 1273 so zvolili nemški knezi po dolgih nemirih in homatijah kraljem *Rudolfa Habsburškega*, pradedu naše cesarske rodovine. Rudolf je bil do tega leta priprost grof, ki ni bil ne posebno bogat, ne mogočen. Toda bil je hraber, pobožen in priljudnega obnašanja.

Rudolf je obrnil svojo moč najprej zoper mogočnega češkega kralja *Premisla Otokarja*, ki je v letih 1250—1260 pridobil in združil vse slovenske dežele do Jadranskega morja s češko krono. Premisel Otokar je bil tudi odločen, pobožen in neizmerno delaven kralj, ki je ljubil zunanjo sijajnost, pa znal tudi dobro gospodariti. Le eno napako je imel, da je preveč ljubil nemške navade in nemški jezik, s čemur je zelo škodoval češki in slovenski narodnosti. Otokarju so knezi že prej ponujali nemško krono, toda Otokar ni maral za to čast, ki bi mu prinesla le sitnosti in skrbi. Proti Otokarjevi volji so izvolili potem knezi *Rudolfa Habsburškega*.

Rudolf je pozval nato Otokarja, naj se odreče slovenskih dežel. Otokar tega ni storil in začela se je vojska. Rudolf si je pridobil skrivaj nemško gospodo in tudi nekaj čeških plemenitajev, zato se je čutil Otokar preslabega in je odstopil Rudolfu dotične dežele. Ker pa je Rudolf Otokarja prehudo ponižal, se je začela pripravljati nova vojska. Češki kralj je bil preveč užaljen. Toda niti zdaj mu ni bila sreča mila. V bitki dne 26. avgusta 1278 je padel Otokar, ki ga je bil izdal poveljnik Milota. Otokar ni hotel preživeti svoje nesreče, zagnal se je v najhujši metež in padel kot pravi junak.

S tem so prišle slovenske dežele pod vladu Habsburžanov, pod katero so ostale do danes. Leta 1278 so Slovenci prvič prelivali kri za habsburški rod.

(Dalje prihodnjic.)

Dopisi.

Iz Ptuja. *Shod kmetske zveze v Ptujju.* Preteklo nedeljo, dne 22. t. m. je bil zaupen shod »Kmetske zveze« sklican na dvorišče »Narodnega doma« v Ptujju. Vršil se je potem v čitalniški dvorani v prvem nadstropju.

Ne vemo, kaj je sklicatelje napotilo, da predsedništvo niso zaupali nobenemu domačinu, ampak se je g. Mlakar koj predstavil za predsednika. Odkrito rečeno: čudno je vsekakor tako zapostavljanje domačinov in naj ima že potem te ali one vzroke.

O programu je govoril obširno poslanec Roškar, dr. Korošec je poročal o predlogih članov »Slov. kluba« ter omenjal, da ima klub zvezo s katoliškimi poslanci iz Češkega in Moravskega. Rabil je to kot dokaz moči »Slov. kluba« nasproti »Jugoslovanskemu klubu«. Vsekakor je po našem prepričanju nemogoče, da imajo prebivalci visoko na severu naše države in pa naši kraji več skupnosti v gospodarskih stvareh, kakor pa mi in Hrvati, naši sosedi. Zato je iz stališča koristi našega naroda gotovo primernejše, da so vsi naši poslanci skupaj, da delujejo enotno in složno, četudi imajo kot strankarji doma svoje prepire. Kmetska beda, kmetske potrebe niso ne »liberalne«, ne »klerikalne« in naši poslanci ne bodo zgubili prav nič ugleda v svojih strankah, ako resnično delujejo požrtvovalno za kmetsko ljudstvo in slovensko ljudstvo sploh — **z združenimi močmi**. Blagor ljudstva, narodov blagor mora biti v politiki, kjer odločuje le sama, gola moč in prav nič družega, **najvišje**, ki jih mora družiti vse, ako hočejo kaj doseči. To moramo povdarjati nasproti dr. Korošcu, ker nam kot neodvisnemu, nobeni stranki pripadajočemu listu veleva to vest in skrb za slovensko naše ljudstvo. Popolnoma pa odobravamo, da se javno obsodi pogubno delovanje tega ali onega moža, ki glede šolstva namenoma dela tako protinardno, kakor je navedel g. Korošec en slučaj

Razprava o vstopu dr. Ploja v jugoslovanski klub se je črtala iz dnevnega reda na odločno izraženo željo odličnih mož ptujskega okraja. Nastal je po shodu po časopisih tozadevni celi kup zmedenosti in neresničnosti. Posebno pa se z raznimi poročili dela krivica našemu deželnemu poslancu dr. Jurteli. Kdor resnično pozna in pravično sodi vse njegovo delovanje, mora priznati, da dela in svetuje on povsod iz odkritosrčnega, plemenitega rodoljubja. To ga je tudi napotilo, da je z ozirom na volitve v ptujskem okrajnem zastopu odsvetoval *sploh vsako razburjenje strankarskih strasti*. Samo to je na vsej stvari resnično, vse drugo so slovenski in po njih nemški listi pridjali, gotovo ne kmetski in slovenski stvari v ptujskem okrajnem zastopu v korist. Znano pa je, da je bila posebej ugledna rodbina Brenčičeva proti taki razpravi in proti kaki nezaupnici. Upamo, da bo pri volitvah v okrajni zastop prilika, da se bo lahko na *javnem shodu vsak volilec izrekel, kakor bo hotel*. Želeti je, da bi se **na shodu govorilo mirno in brez strasti ter hujskarije**.

Na shodu dne 22. t. m. so se imenovali tudi zaupniki »Kmetske zveze«. Iz Haloz ni bilo na shod nikogar izmed kmetov, zato se namerava tam poseben shod v to svrhu prirediti.

Radgona, 16. septembra. (Premiranje goveje živine.) V soboto, dne 14. t. m. vršilo se je na radgonskem sejmišču premiranje goveje živine, pingavske pasme za radgonski okraj. Seveda ta premiranja nimajo že radi tega nikakšnega gospodarskega pomena, ker dobe zvečina premije radgonski gospodje in sploh večji posestniki; mali posestnik pa navadno goni zastonj svojo živino na ogled, posebno, ako je Slovenec (niti to mu ne nakloni mestnih gospodov v komisiji, da je morda »deutschfreundlich«!)

V našem okraju so premiranja pač zgubila svoj namen, bodriti malega posestnika k umni živinoreji.

Prvič zato, ker dobe boljše premije le gospodje, ne pa tudi kmetje. Da pa gospod ložje priredi izvrstno živino, mi menda ravno ni treba dokazovati; saj ima mnogo več raznih pripomočkov na razpolago (denar i. dr.)

Drugič pa je protežiranje pingavske pasme v naših ravninah, kjer je krma bolj kislja in bridka, naravnost neumnost. Več ko petnajst let že kupujejo in redijo drage pingavske bike za okrajni denar, pa uspeh je pač tak, da sedaj nikdo ne mara prav več za pingavsko govedo, posebno ker je jako zbirčna pri krmi.

Pingavsko govedo se po skušnjah tukajšnjih posestnikov ne prilagodi ravnini.

Sicer ima res pri mesarjih večjo ceno, kakor katerasibodi druga goveja pasma, vendar je za ravnine še bolj pripravna goveda simentalkega plemena, že radi tega, ker ni tako izbirčna, potem daje več mleka, kakor pingavska in tudi mesarji jo jako cene.

Eno opazko naj še pristavim. Ta dan so zopet videli naši slovenski kmetje, kako negujejo naši nemški gospodje v okrajnem zatopu edino le Nemce, za Slovenca pa nimajo nič. Vendar pa se jim še ti hodijo klanjat!! Ali Vas ni sram?!

Ž—i.

Iz Poljčan. Komaj 4 mesece je, odkar je prišel Janez Mlaker, nekdanji socialdemokrat v Trbovljah, ves ponižen za zalagatelja (Depositerja) Delniške pivovarne v Poljčane, komaj en mesec je bil miren, dokler si ni dobil odjemalcev; potem pa si je poiskal nam nasprotno prijatelje in gostilne, začel je po nas udrihati in se tožariti, kakor je delal nekdanj v Trbovljah. Dne 21. septembra je bil kaznovan za 30 K ali 6 dni zapora po točki 488 k. z., ker je Fr. Gajšeka, gostilničarja obrekoval in blatil v »Narodnem domu« v Slov. Bistrici in kričal »Ausi mit die Windischen und mit die Schwarzen«. Poročali smo že pred 4 tedni v Novem Slov. Štajercu radi tega vročega Mlakerja, a Delniška pivovarna se ni ozrla na to. Odjemalci pričakujemo sedaj primernih sklepov!

Iz Hrastnika. Letos se otvori šulvereinska šola, v katero že celo leto lovijo nemškutarški fantalini slovenske otroke. Spočetka je bilo misliti, da se bo dalo res pregovoriti zelo veliko staršev. In kako neki tudi ne? Nemškutarji so obljubovali možem in ženam, da bodo njihovi sinovi in njihove hčerke Bog ve kaj, da se jim ne bo treba toliko mučiti po tovarnah in jamah in tako naprej. Hvala Bogu, da so nemškutarji računali »brez krčmarja« to je brez glave naših vrlih delavcev. Ti so pričeli sami misliti in večina je že sklenila s svojo pametjo, da ne da otrok v nemško šolo, kjer se bo mladini ucepljalo le sovraštvo do vsega, kar je slovensko. Naši možje so zvedeli, kako se godi n. pr. v laški nemški šoli, na Pragarskem itd. Kdor obiskuje do konca tako šulvereinsko nemško šolo, zna potem le eno: Heil! Pobijmo Slovence! Nadalje so zvedeli ljudje, da morajo po takih nemških šolah kupovati starši otrokom sami knjige itd. ter še vsak mesec nekaj za »pouk«. Vedo pa, da dobijo na stari šoli otroci vse potrebščine brezplačno. Potem so starši tudi premislili, koliko otrok je že šlo iz sedanje šole (kjer se poučujeta oba jezika) na srednje šole, zlasti tudi na rudarske šole, da so vsi mlajši pazniki hrastniškega

rudokopa obiskovali le to šolo, predno so šli na rudarsko, da je torej sedanja dvojezična šola tako dobra, da si ni treba misliti boljše!

In pa: Kako se je mogoče naučiti v dvorazredni šoli (kakor bo nemška) več, nego na petrazredni (slovenski)! To naj premišljajo zlasti tisti starši, ki hočejo poslati otroke naprej v šole. Z mirno dušo jih zagotovimo, da ne bodo napravili skušnje za srednje šole oni otroci, ki bodo obiskovali šulvereinsko šolo. Starši, kateri ste še vedno za nemško šolo, premislite še enkrat, kaj hočete storiti! Ne škodujte svojim otrokom na izobrazbi!

Domače novice.

Zaradi zaostalega grādiva priobčimo predloge naših deželnih poslancev dobesečno prihodnjič.

Ptuj. Nadomestna volitev iz skupine kmetskih občin mesto umrlega g. Antona Korenjaka se vrši za okrajni zastop dne 30. septembra. Kdo razume to modrost: G. Korenjak je umrl pred poldrugim letom, a Ornig se ni brigal za razpis in glavarstvo tudi ni skrbelo in čuvalo zakona. Sedaj je imenik za glavne volitve že razporežen in naenkrat je tudi razpisana dopolnilna volitev. Najbolj prav bo imel pač tisti, ki trdi, da Ornig ni priskrbel prej za dopolnilno volitev, ker sej bal, da pošljejo kmetske občine zavednega in odločnega moža v okrajni zastop, a to je meščanskemu nemškemu županu prav neprijetno!

Šmarje pri Jelšah. Radi stekline je že 4 leta pasji zapor, a ravno radi tega se menda bolezen še bolj širi in trpijo občine veliko škodo, ker morajo plačevati mrharje. Bilo bi bolje, ako bi vse pse tukaj pokončali, kakor se zgodi drugod.

Maribor. Igra »Zaklad« je zadovoljila občinstvo popolnoma. Upamo, da »Čitalnica« in »Bralno in pevsko društvo« res oživi narodno delovanje ter tako znatno pomaga k probujanju ljudstva v mestu in okolici.

Slovenji gradec. Občina Šmartno pri Slovenjem gradu je sklenila uradovati z vsemi uradi le v slovenskem jeziku. To je prva občina v slovenjegraškem okraju, ki se je tako odločno zavzela za naše narodne pravice. Prepričani smo, da ji kmalu sledijo vse druge! — V mestu samem bomo morali začeti odločnejše delati, ako hočemo iztrebiti germansko ošabnost pri uradništvu in trgovstvu. Poučujmo ljudstvo, da nam ne deli uradnik nikake milosti, ampak le za pošteno plačo izvršuje nasproti ljudstvu svojo dolžnost. Dokažimo rojakom, da slovenjegraški nemški trgovci živijo in vspevajo od slovenskih odjemalcev, da je torej najnavadnejša zahteva, da spoštujejo naš jezik in naše ljudstvo.

Celje. Ljudska knjižnica »Narodne čitalnice« zopet posluje od nedelje, dne 29. septembra naprej. Knjige se izposojujejo od pol desetih naprej vsako nedeljo. Pridite rojaki iz okolice in mesta! — »Slovensko delavsko podporno društvo v Celju« priredi 6. oktobra vinsko trgatav. Prijatelji društva, ne pozabite na ta dan, pridite se veseliti na vinsko trgatav.

Hrastnik. Poštenega, zavednega slovenskega urarja rabimo v našem kraju. Imel bi obilo posla. Natančnejša pojasnila daje »Narodna čitalnica« v Hrastniku.

Nesreča. Janez Zaje, župan občine Veliki Obrež, peljal se je dne 10. septembra t. l. z vlakom domu. Na postaji v Dobovi hotel je na vsak način izstopiti; ker pa ni vlak slučajno tam obstal, skočil je nesrečni mož iz naglo vozečega se vlaka tako neprevidno v jarek ob tiru, da se je ubil in obležal mrtev. — Mož si je pred kratkim največ prizadeval, da se je ustanovila železniška postaja in na tej postaji ga je zadela nepričakovana smrt.

Pozor, vinski kupci! Bliža se čas, ko bodo zopet vinski kupci preplavili brežiški okraj na potu za dobro in ceno vinsko kapljico. Slovenski vinokupci so se dosedaj žal prepogosto zatekali k najzagrizenejšim sovražnikom slovenskega naroda à la Matheis, Schniderschnittsch, del Cott, Grebenz itd. Opozorimo, da slov. vinorejska zadruga v Brežicah posreduje pri kupčiji vina. Pozivljamo vse slovenske vinotrzee, da kupujejo vino le od Slovencev; brežiški Slovenci bodemo letos strogo pazili, pri kom narodne (?) tvrdke kupujejo vino in bodemo vsak slučaj nepotrebnega kršenja gesla »Svoji k svojim!« brez ovinkov objavili. Stvar konsumentov je, da nam pri tem domoljubnem delu pomagajo.

»Posavska straža«.

Pogovor interesentov radi postajališča na Blanci se vrši v nedeljo, 29. t. m., popoldne ob 4. uri pri g. Postlu na Blanci, povabljen je vsakdo, kdor se zanima za stvar.

Družba sv. Cirila in Metoda proda zalogo svojih knjig, med njimi posebno sledeče: »Knjižica za mladino«, »Valentina Vodnika pesmi«, »Materine sanje«, »Ciril Metodova knjižnica« in druge. Knjižice stanejo od 30—50 vinarjev brez poštnine in se dobivajo pri Ivanu Bonaču v Ljubljani. Rojaki, spominjajte se družbe sv. Cirila in Metoda!

„Slovenska Matica“. Za predsednika »Slov. Matici« je bil izvoljen profesor dr. Fr. Ilesič, doma iz Slovenskih goric. Prepričani smo, da bo neumorno delavni naš rojak tudi tukaj popolnoma na svojem mestu.

Kaj pa je to? Štajerski deželni odbor objavlja vsako leto prodajo sadnega drevja tudi v listih »Domovina« in »Slov. Gospodar«. To se je zgodilo tudi letos, a glejte, komaj je izšel razglas v slovenskih listih, že naznanja graška »Tagespošta«, da je drevje pošlo. Ne moremo si tolmačiti, kako je to mogoče. Najbrž so se nemškimi kmet. podružnicam obljubila drevesa pred razpisom pod roko, a slovenskim kmetom se vrže v oči malo peska in se jih ima za norca. Zahtevamo pojasnila!

Na nemški zemlji samo nemške uradnike in sodnike, tako kričijo in zahtevajo Nemci na — Češkem, pri nas pa nočejo o tem nič vedeti, pač pa prav radi zasramujejo naše ljudstvo v svoji ošabnosti. Slovensko ljudstvo, zahtevaj tudi ti vedno na slovenski zemlji le slovenske uradnike in vsi opravi pri sodnijah, davkarijah, poštah in glavarstvih bodo šli bolje in hitreje od rok. Korist in pa narodna čast, spoštovanje do materinskega jezika zahteva to od nas. Torej kličimo in zahtevajmo tudi mi: Nemci, nemški uradniki na nemško zemljo!

Razne vesti.

Dolgost železnic na zemlji je znašala koncem leta 1905 skupaj 905.695 km, za 20.156 km več nego v prejšnjem letu. Teh železnic je bilo v Ameriki 460.196 km, v Evropi 309.393 km, v Aziji 81.421 km, v Avstraliji 28.069 km in v Afriki 26.616 km. Med državami imajo največ železnic Združene države v Severni Ameriki 351.503 km, potem Nemčija 56.477 km, evropska Rusija 54.974 km, Francija 46.466 km, angleška Vzhodna Indija 46.045 km, Avstro-Ogrska 39.318, Anglija 36.447, Kanada 33.147, Argentinijska 19.971, Mehiko 19.678, Brazilija 16.805, Italija 16.284. V primeri z velikostjo dežele ima Belgija največ železnic, 24,6 km na 100 kvadratnih kilometrov, potem Saksonsko 19,9 km Badensko 14,3 km, Alzacija in Lotrinško 13,6, Anglija 11,6; v Združenih državah pride le 3,8 km železnice na 100 kvadratnih kilometrov. V razmerju s prebivalstvom ima največ železnic avstralska naselbina Queensland (kraljičina dežela), kjer pride 105,9 km železnice na 10.000 prebivalcev; v Združenih državah je 44,7, na Švedskem 24,6, v Franciji 10, v Angliji 8,8, na Avstro-Ogrskem 8,5 km železnice na 10.000 prebivalcev. Vse železnice na zemlji so stale do konca l. 1905 okroglo 214 milijard kron (ena milijarda je tisoč milijonov). Če bi vse te železnice bile v eni progi, bi brzovlak, ki prevozi v eni uri 100 km — naši navadni brzovlaki prevozijo le 60 km v uri — potreboval eno leto 12 dni in 9 ur od enega konca do drugega.

Višja šola za tatove je na Nemškem v mestu Essen. Državni pravnik je pri obravnavi proti nekemu tatu naznanil to dejstvo. V šoli se učijo pred vsem, kako se kradejo iz žepov mošnjički in pa ure. Seveda državna oblast šolo, učitelje in učence zasleduje. No, na Nemškem imajo poleg drugih, tudi šolo za tatove!

Kuga se je pojavila tudi v ruskem mestu Moskvi. Vlada stori vse mogoče, da se bolezen ne bi razširila. Vsak nov slučaj morajo zdravniki brzovjavno naznaniti ministrstvu, da priskrbi vse potrebno.

Skoraj neverjetno je, kako že delajo reklamo Amerikanci. Nekdo je našel na pokopališču v Novem Jorku (Newyork) na nagrobnem kamnu sledeče napise: »Pod tem kamnom bo počival enkrat I. Bolton; sedaj pa še izvrstno vodi svojo trgovino z usnjem in čevlji.« Sledi še natančen naslov. — Mož torej s svojim grobnim kamnom tudi vabi kupce k sebi! — Drugi napis pravi: »Tukaj leži I. Smith; ustrelil se je sam s samokresom, sistem »Colt« in bil takoj mrtev. Samokres »Colt« je najboljšo orožje za samomorilce.« Nagrobni kamen tega nesrečnega torej priporoča orožje! Kaj še si izmislijo amerikanski trgovci?

Zanimivosti iz ruske trdnjave Port Artur še vedno prinašajo razni listi. Znano je, kako dolgo se je branila ta trdnjava proti najobupnejšim in najhujšim naskokom od strani Japoncev, a sedaj je jasno, da bi se branila lahko še dalje, ako ne bi bil Stössel vrhovni poveljnik in Fock njegov glavni pomočnik. S svojo vnemarnostjo, brezbriznostjo, površnim znanjem in surovostjo, sta ta dva generala nemškega rodu zakrivila, da so ruski vojaki trpeli tako veliko. Vojaki niso imeli že živeža, ker se je z mesom itd. začetkoma grdo in potratno ravnalo, a pozneje je imel še Stössel za sebe in svoje prijatelje najboljšo vsakovrstne pečenke ter se je gostil in mastil, ko so zunaj ubogi vojaki gledali sestradani in utrujeni smrti v obraz. Nekdaj so občudovali Stössla, sedaj ga sodijo, ker se je zvedelo njegovo postopanje, a svet občuduje ruske prostakevojake.

Kako napreduje hitrost vožnje na morju? Leta 1840 je vozil najhitrejši tedanji parobrod »Britania« 14 dni in 8 ur iz Evrope v Ameriko. Nekaj nad 20 let pozneje je vozil angleški parobrod »Skotia« že veliko hitreje ter prišel iz Evrope v Ameriko v osmih dneh in treh urah. V letu 1876 je rabil parobrod »Berlin« za isto

pot le 7 dni in 18 ur, toda kmalu ga je prekosil parobrod »Britania«, ker je napravil isto pot v krajšem času. Tako vozi večina parobrodov še sedaj. Krištof Kolumb je rabil v Ameriko z ladjami na jadra, ki jih torej žene veter, več mesecev, ko jo je našel leta 1492.

Na Japonskem je uničil požar skoraj celo mesto Hakodate. Zgorelo je okrog 10.000 hiš in približno 50.000 ljudi je brez strehe. Škodo cenijo na 45 milijonov. Pripomniti moramo, da so japonske hiše zelo majhne in večinoma lesene, ulice v mestih pa ozke in zelo zamotane. Vse kakor nalašč za požar.

Gospodarske vesti.

Avstrijska žetev l. 1906. Statistični letopis c. kr. poljedelskega ministrstva prinaša sledeče podatke:

Od 10,624.852 (deset in pol milijona) hektarjev polja v avstrijskih deželah se je v letu 1906 več ko polovica, namreč 6,535.787 (šest in pol milj.) hektarjev porabilo za zrnje: pšenico, rž (žito), ječmen, oves in koruzo. Pridelka je bilo:

Vrsta žita	Hektarjev posejanega polja	Pridelek l. 1906	
		v celoti število meterskih stotov	povprečno na 1 ha met. stotov
Pšenica . . .	1,161.349	15,854.341	13.7
rž	2,020.516	25,209.559	12.5
ječmen	1,177.296	16,552.389	14.1
oves	1,833.665	22,433.094	12.2
koruza	342.961	4,617.186	13.5
Skupaj	6,535.787	84,666.569	

Vsega pridelka je za 7,168,800 meterskih stotov ali centov več kakor l. 1905 in za 16,389,900 meterskih stotov več kakor povprečno na vsako od zadnjih 10 let. Lansko leto je torej šteti med dobra leta, posebno velja to za štajersko deželjo. Na Štajerskem se je lani vsakega zrnja več pridelalo nego predlansko leto in razen koruze tudi vsakega več nego povprečno v enem zadnjih deset let. Vrednost vsega v Avstriji pridelanega zrnja je znašala v l. 1906: 1191 in četrt milijona kron, t. j. za 82 milj. kron več nego l. 1905 in za 232.7 milj. kron več nego povprečno v enem zadnjih deset let. Povprečna cena za en meterski stot zrnja je bila lani 14.07 K, l. 1905 14.28 K.

Poljedelsko in gozdarsko šolstvo v Avstriji.

Kakor kaže izkaz c. kr. poljedelskega ministrstva, je bilo letos 195 poljedelskih in gozdarskih šol in sicer:

3 poljedelske visoke šole: 1 nemška na Dunaju, 1 češka na češki tehniki v Pragi in 1 polska na univerzi v Krakovu;

3 poljedelske akademije: 1 nemška, 1 češka in 1 polska;

9 poljedelskih srednjih šol: 5 nemških, 3 češke in 1 polska;

5 gozdarskih višjih šol: 3 nemške, 1 češka in 1 polska;

2 višji šoli za vinorejo, sadjerejo in vrtnarstvo, obe nemški;

1 akademija za pivovarstvo na Dunaju, nemška;

43 nižjih poljedelskih šol za poljedelstvo, trav-

ništvo, vinorejo, sadjerejo, hmeljarstvo in lanorejo: 14 nemških, 16 čeških, 6 polskih, 2 slovenski (v Grmu na Kranjskem in v Gorici, samo štajerski in koroški Slovenci še nimamo nobene!), 2 italijanski, 1 italijanska in nemška, 1 rusinska in 1 rumunska in nemška;

75 zimskih kmetijskih šol: 29 nemških, 43 čeških, 1 češka in nemška in 2 polski — slovenske nobene, dočim imajo Nemci na Štajerskem dve: v Andritzju in v Judenburgu, na Koroškem pa tri: v Celovcu, Velikovecu in Brežah (Friesach);

10 nižjih gozdarskih šol: 8 nemških, 1 češka in 1 polska — na Slovenskem je ena v Idriji, a ne vemo, ali ima slovenski ali nemški učni jezik, brže nemškega;

17 mlekarških in gospodinjskih šol: 8 nemških, 7 čeških, 1 polska in 1 slovenska v Ljubljani;

23 nižjih poljedelskih šol za posamezne stroke (sadjereja, vinoreja, vrtnarstvo, hmeljarstvo, planšarstvo in čebelarstvo): 13 nemških, 4 češke, 2 češki in nemški ter 4 polske — na Slovenskem je v Mariboru deželna sadje- in vinorejska šola, ki pa je nemška in v Celovcu vrtnarska šola, tudi nemška;

2 pivovarski šoli: 1 nemška in 1 češka in nemška; končno še

2 žganjarski šoli: 1 češka in nemška ter 1 polska.

Dandanes so se razmere spremenile, davki so vedno večji, vse se je podražilo, kmet si kupuje obleko in obuvalo v mestih, kar si je nekdanj doma prideloval. Zemlja pa se je tudi že izrabila in opešala, ne rodi več tako kakor nekdanj, potrebuje novih moči, umetnih gnojil in drugačnega obdelovanja. Zato so potrebne gospodarske šole, brez njih mora naš kmečki stan zaostajati za drugimi narodi, ki imajo potrebno šolstvo. Če nam država in dežela ne daste šol, snujmo si jih sami: okrajni zastopi, občine, posojilnice in društva naj pomagajo! Denar, ki se porabi za šolstvo in izobrazbo, se stokrat povrne v narodnem blagostanju. Tudi Nemci in Čehi nimajo vsega od dežele in države. Izmed 75 zimskih kmetijskih šol je 54 društvenih, 4 občinske in 4 zasebne, niti petina ni deželnih! Izmed 10 nižjih gozdarskih šol je samo 5 državnih, 5 pa zopet društvenih. Izmed 17 mlekarških in gospodinjskih šol jih vzdržujejo društva 8, zasebniki pa 2, ostale so deželne. Izmed 23 šol za posamezne stroke poljedelstva je le 10 deželnih, 11 je društvenih in 2 ste zasebni. Tudi obe pivovarski in ena žganjarska šola so društvene. Iz tega se vidi, da se pri drugih narodih društva in zasebniki brigajo za gospodarsko izobrazbo, če ne stori dežela in država dovolj. Ravnajmo se tudi Slovenci po teh zgledih! Korist od šol bomo imeli mi in naši potomci.

Šaljivec.

Barve jo dražijo.

Žena (za možem v krčmi): Zdaj pustiš karte in greš domu! Ne morem gledati teh kart!

Mož-igravec: Ti si hujša ko puran. Puran se šepri samo pred rdečo barvo, ti pa pred vsako, naj je srce, želod ali zelje. (»Želod« pravijo po nekkih krajih križu, »zelje« pa pik.)

Ponočni očali.

Nočni stražar: Gospod župan, lepo vas prosim, očale bi moral imeti.

Župan: Očale? Saj dobro vidite!

Nočni stražar: No seveda, gospod župan, če sveti mesec, vidim dobro, če pa je tema kakor v vreči, ne vidim niti na korak.

Blagi mož.

»Če se moj mož razsrdi na me, ne spregovori z menoj štirinajst dni.«

»Moj mož pa ni tako hud; *on me natolče, kar se le prime, potem pa spet takoj govori z menoj.*«

Dobro domače sredstvo.

»Kam tako naglo, soseda?«

»Jožušmarja, letim po doktorja. Deklina je požrla iglo.«

»Dajte si dopovedati, soseda, ne hodite nikamor. Če pridete le malo do igle, *napeljite v njo močno nit, potegnite in jo dobite brez doktorja.*«

Zastonj je bila vsa dobrota zakona.

Sodnik: Zakon vam dopušča, da vam kot sinu proti lastnemu očetu ni treba pričati. Ali ste razumeli?

Sin: Hvala Bogu, milostivi gospod, da mi ni treba povedati o očetu, *da je to res napravil.*

Vedno isto.

Žena: Ti pijanec pijani! Pije v krčmi do jutra, doma pa ima sedem otrok!

Mož: Ej molči stara! Če bi pil doma do jutra in bi imel v krčmi sedem otrok, bi tudi brusila jezik.

Mnogo nevest, malo denarja.

Mati (plašnemu kandidatu ženitve): Če imate resne namene, gospod Strnad, potem vam povem, da imamo Pepico, Jerico in Roziko in vsaka bo imela tisoč goldinarjev. Izberite si.

Gospod Strnad (v zadregi): »Gospa, jaz bi tako za začetek potreboval vse tri.«

»Kaj, ali ste Turek, za Boga svetega?«

»Namreč vse tri tisočake, gospa, da bi si uredil svoje rokodelstvo.«

Listek.**Materina ljubezen.**

Pred leti so poročali časopisi, da se je odpravil na severni tečaj v zrakoplovu francoski učenjak Andree.

Stotine in stotine učenjakov in drugih podjetnih ljudi je že našlo tam gori v večnem snegu in ledu svojo smrt, kjer ni družega, kakor neizmerna ledena pustinja. Kamor seže človeško oko, vidi le s snegom pokrite ledene planjave in griče, med njimi v poletnem času morje, kjer plavajo ledeni, snežni velikani lesketaje se v solncu proti jugu, da skopnijo v širokem morju. Le tu in tam se dvigajo in silijo na dan sive skale in stene, podobne plahim sencam. Prav redke so tudi živali, ki živijo v teh krajih. Vse je tiho kakor v grobu, samo včasih se sliši votlo šumenje, prasketanje in bobnenje, ko poka ogromna ledena skorja. In nad temi kraji počiva v zimskem času mesece in mesece dolga, mrzla, otožna noč. Solnce se ne prikaže, tudi lune ni vedno, le zvezde migljajo na nebu in včasih žari na firmamentu bajnokrasna severna polarna luč.

V te kraje se je namenil tudi Andree. Hotel je priti na ono točko naše zemlje, kjer vzhaja in zahaja solnce le enkrat v letu, kjer je samo en dolg dan in ravno tako samo ena dolga noč. Mnogi so poskušali priti tjakaj, nekteri v poletnem času s pomočjo ladje, drugi v zimski s pomočjo sani in severnih polarnih psov, a vsi brez uspeha. Andree si je izvolil pot po zraku z zrakoplovom.

Bala se je skrbna mati za svojega dobrega sina, s težkim srcem in morečo skrbjo je gledala njegove priprave, navdajala jo je slutnja, da se njen ljubljenec mogoče ne vrne nikdar več in radi tega mu je večkrat izrazila svojo bojazen. Toda on je znal potolažiti svojo mater, pravil ji je, kako lahko, kako varno bo prišel skozi zračne višave tja gori na severni tečaj, on prvi od vsega človeškega rodu. — Mati mu je verjela; kaj tudi mati ne veruje svojemu ljubljencu? Prepričal jo je učeni njeni sin, da se vrne v nekaj mesecih.

V severni Skandinaviji je dovršil Andree zadnje priprave, in ob ugodnem vetru se je dvignil veliki balon z njim in njegovimi spremljevalci visoko, zazibal se nekoliko, potem pa mirno odplaval proti severu. Še en pozdrav svojim prijateljem, še en pozdrav v duhu svoji materi in odnesel je veter zrakoplov proti zaželenim krajem, kamor še ni stopila človeška noga.

Odšel je Andree s svojimi spremljevalci, a — — vrnil se ni nikdar več. Kakor drugi, našel je tudi on nekje tam gori v večnem ledu in snegu svoj grob. Iskali in poizvedovali so povsod po njem, a niti najmanjšega sledu niso dobili ne od njega, ne od njegovih spremljevalcev, ne od zrakoplova.

Leta so minila od tedaj; nikdo več ne misli in ne upa, da bi se zvedelo še kaj o njem. Vse je prepričano, da je zgubljen, le eno bitje še čaka na njega, le eno srce noče in ne more pojmiti strašne resnice, a to je — — njegova mati. Zjutraj čita liste in išče poročila, ki bi jej povedala, da se vrača njeni sin, kakor ji je obljubil. Zvečer pa zrahlja in pripravi vedno njegovo posteljo, da bi spal in si odpočil mirno in sladko njen ljubljenec, ako bi se po noči nenadoma vrnil.

Tako dela dan na dan, mesec za mescem in leto za letom. Uboga mati čaka in upa, da se vrne sin, saj ji je tako obljubil, saj ji je rekel, da pride! Z zadnjim njenim vzdihom bo ugasnil tudi zadnji up na svidenje tukaj na zemlji.

Zlato materino srce, zakaj te mora varati ta edina nada tvojega življenja? Kdo zapopade neskončnost tvoje ljubezni? Pač samo tisti, ki ve, da ga njegova mati ljubi tako, kakor ljubi Andreejeva mati svojega sina —nj—

Naša sosečka.

Spisal Blaž Meznarič, kmet v Novi vasi pri Sv. Marjeti niže Pluja.¹

Da se ne pozabi naša stara navada, kako smo delali in slavili nekdanj občinski ali sosečki račun v naši vasi, hočem napisati ta spomin, kolikor je pač v moji moči.

Pišem resnično stanje. Ko sem bil še mlad fant, sem si zapomnil dobro svojega očeta, kako so hodili

¹ Ta spis bo dobrodošel vsem prijateljem stare slovenske navade. Mnogo zanimivega bodo našli v njem slovenski pravniki, ker se tiče javnega slovenskega prava. Prav hvaležni smo posestniku Meznariču zanj.

na sosečko. Prišli so domu po polnoči ali pa v jutro in vse je bilo prav. Na sosečki so imeli račune, pogo-vore, pa tudi štukanje in prepire.

Vse to je prešlo. Jaz pomnim 45 do 55 let nazaj za svojega očeta, ker sem rojen 1843. leta. V prejšnjem času so služili sosečko po dva dni, kupili so štirko vina, 2 goski in kmetice so prinesle tako, kakor pri-merno na gostovanje. Sosečka je šla od hiše do hiše in vsako leto je bila pri drugem gospodarju. Gospodar je dal pleče starega-mesa. Tudi na 20 funtov prolenka ne smem pozabiti.

Pri tem so bili stari možaki zgovorni in zadovoljni.

Včasih pa je tudi nastala razprtija, kakor povsod, če pride kaj vmes med ljudi. Eden je rekel drugemu: »Ti si me noril pri ladji«;² drugi je rekel: »Zakaj po mojem vozite? Največ se štukajo za meje, za ceste, za pašo in za sosečke račune. Včasih je prišlo tako daleč, da so se grabili za kolere in da jih je moral predsto-nik pomiriti z lepim ali dobrim. Dostikrat pa je bil predstojnik sam prepira kriv.

Na sosečko so prišli tudi drugi, kateri so imeli kaj plačati, in tudi tisti, ki so imeli kaj dobiti. Želarji in ofri so plačali »v ladjo« od voza 25 krajcarjev, po-tem »za pašo«, kolikor je kateri imel živine; od krav se je plačal goldinar, od telice 50 krajcarjev.

Plačevali smo tudi »pravico«, cel kmet 58 kr., po-lovničar 35 kr., želarji pa nekateri po 25, nekateri po 20, tretji pa po 10 kr., ofri pa po 5 kr.

² Vas leži ob Dravi in ima mnogo posestev na otokih. Prevaž-a se na občinskih ladjah. Če prehiti drug drugega, da mu vzame pred no-som ladjo in se odpelje, temu se pravi: noril ga je pri ladji.

Na »štrtjake« bi skoro pozabil. To se je plačevalo nek-daj za gospodarstva mojega očeta. To se je raču-nilo po 25 kr.

Sosečka se je služila v prejšnjih letih od 25. do 30. novembra, zdaj pa je račun na Janževo 27. de-cembra.

Sosečka se je naznanila v nedeljo poprej pri cerkvi. Kmetom je povedal tisti dan občinski varovč-in: Ob tisti in tisti uri morate biti vsi pri gospodarju, kjer se je naznanil sosečki račun.

Če kdo ni prišel, šel je varovč-in po njega.

(Konec prihodnjšč.)

Postavno zavarovano.

Edin pristi balzam
lekarna „Angela variha“
A. THIERRY
v Pregradi pri Rogaški
Slatini.

Vsako ponarejanje kaznivo

Edino pristen je
THIERRYJEV BALZAM

z zeleno varstveno znamko z
numo. 12 majhnih ali 6 dvojn-
natih steklenic ali velika spe-
cialna steklenica s patentnim za-
klopom K 5—.

**Thierryjevo centifolijsko
mazilo**

za vse, še tako stare rane, vnetja,
poškodbe itd. 2 lončka K 3-60.
Pošilja se samo po povzetju ali
denar naprej.

Te dve domači zdravili ste kot
**najboljši splošno znani in sta-
roslavni.**

Naslavlja naj se na

lekarnarja A. Thierry v Pregradi
pri Rogaški Slatini.

Zaloge po skoro vseh lekarnah.
Knjižice s tisoči izvornih za-
hvalnih pisem zastoj in poš-
tine ne prosto.

F. PAMM, Krakovo,
Zielonove ulice 3.
Razpošilja na zahtevo brezplačno in poš-
tine prosto bogato ilustr. cenike o urah,
zlatinimi, srebrnimi, orodju in godalih.

Južnoštajerska hranilnica

v Celju Narodni dom

za katero jamčijo okraji: **Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje pri Jelšah, Vransko** za popolno varnost vlog in za njihovo, po pravilih določeno obre-stovanje do neomejene visokosti, ima sedaj hranilnih vlog **4,000.000. K.**

Hranilnica posluje s strankami vsak **torek in petek** dopoldne, za druga opravila pa je urad odprt **vsak dan** ob navadnih uradnih urah. Hranilne vloge obrestuje **po 4 odstotke** in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje hranilnica **rentni davek sama** in ga ne odtegne vlagateljem, tako, da dobe isti popolnoma **nad 4 odstotke obresti.**

Izposojuje pa na zemljiško varnost **po 5 odstotkov**, občinam, korporacijam navedenih petih okrajev **po 4 tri četrť odstotkov obresti.**